

19.3.2025

Sosiaali- ja terveysministeriö
PL 33
00023 Valtioneuvosto

ASIA

Vastaus tietopyyntöön hyvinvointialueille asiakasmaksuja sekä
ensihoitopalvelua koskien (VN/35922/2023)

LAUSUNNON ANTAJA

Varsinais-Suomen hyvinvointialue (jäljempänä Varha)

LISÄTIETOJA ANTAA

Vt. talouspalvelupäällikkö Riikka Kilpi, riikka.kilpi@varha.fi

1. Onko alueellanne otettu käyttöön kaikki ne toimet, joita maksun periminen käyttämättä jätetystä palvelusta edellyttää? Jos ei, mitä toimia ei ole vielä käytössä? Näillä toimilla viitataan asiakasmaksulain 3 §:ssä tarkemmin määriteltyihin toimiin, joihin kuuluvat ilmoittaminen siitä, että peruuttamatta ja käyttämättä jätetystä ajasta voidaan periä maksu, ohjeiden antaminen ajan/paikan perumisesta sekä tietyissä tilanteissa vielä asiakkaan/hänen edustajansa muistuttaminen varatusta ajasta.

Varhan vastaus: Varsinais-Suomen hyvinvointialueella on käytössä asiakasmaksulain 3 §:ssä määritellyt keinot maksun perinnästä peruuttamatta ja käyttämättä jätetystä palvelusta.

2. Arvioidaanko alueellanne käyttämättä jätetystä palvelusta perittävän maksun mahdollista kohtuuttomuutta tapauskohtaisesti, kuten hallituksen esityksessä 129/2020 todetaan, vai onko esimerkiksi tiettyjä asiakasryhmiä suoraan vapautettu käyttämättä jätetyn palvelun maksuista, ja jos, niin millä perusteella?

Varhan vastaus: Varsinais-Suomen hyvinvointialueella käyttämättä jätetystä palvelusta peritään maksu asiakasmaksulain ja -asetuksen mahdollistamalla tavalla.

Maksun kohtuuttomuutta tarkastellaan oikaisuvaatimusmenettelyn kautta. Asiakkaan on tehtävä taloudelliseen tilanteeseensa perustava perustevalitus käyttämättä jätetyn palvelun maksun kohtuuttomuudesta. Asia voidaan sen jälkeen tapauskohtaisesti ratkaista viranhaltijapäätöksellä.

Maksua ei peritä alle 18-vuotiailta, päihdepalveluihin erikoistuneissa yksiköissä eikä päihteitä käyttäville raskaana oleville suunnatuissa palveluissa.

3. Onko teillä tietopohjaa tai miten arvioitte sitä, paljonko maksuja käyttämättä jätetyistä palveluista alueellanne voitaisiin nykylainsäädännössä mainittujen palvelujen osalta vuosittain kaikkiaan periä (euromääräisesti), jos alueellanne olisi käytössä kaikki kysymyksessä 1 mainitut toimet ja maksun mahdollista kohtuuttomuutta arvioitaisiin tapauskohtaisesti?

Varhan vastaus: Varsinais-Suomen hyvinvointialueella on käytössä lähes kaikki nykylainsäädännössä määritellyt keinot käyttämättä jätettyjen palvelujen perinnän tuottojen optimoimiseksi. Tarkkaa datapohjaista tietoa tuotoista ei ole valitettavasti saatavilla. Arviointi on myös mahdotonta, koska vasta hyvinvointialueen järjestelmien yhtenäistämisen myötä on pystytty

yhtenäistämään toimintamalleja ja korjaamaan aiempia kuntien omia käytäntöjä.

4. Kuinka paljon alueellanne on nykyisin sellaisia ensihoitopalveluun liittyviä käyntejä, jotka eivät johda paikan päällä annettavaan ensihoitoon tai ensihoitoon liittyvään jatkokuljetukseen, ts. jotka eivät nykyisin täytä Kelan korvauskriteerejä? Koontitiedon lisäksi pyydämme mahdollisuuksien mukaan toimittamaan myös eritellyn tiedon korvaukseen johtamattomien tilanteiden syystä/syykoodista.

Varhan vastaus: Yleisesti ottaen Varhassa on vuosittain noin 60 000 ensihoitotehtävää. Näistä tehtävistä Kelan korvauskriteerejä eivät täytä tehtävät, joissa:

- Potilas on eloton, ei elvytysyritystä. Valitettavasti ei saada eroteltua, osuutta elvytysyrityksen jälkeen kuolleista, Kela maksaa korvauksen, jos potilasta elvytetään mutta siitä huolimatta potilas menehtyy. Yhteensä noin 1 % kaikista tehtävistä (vuodessa siis noin 600 kpl)
- Tutkimusten jälkeen potilas ohjattu poliisiin huostaan. Vuodessa vajaa 300 kpl.
- Pyydetty kohteeseen muuta apua, ts. potilas ohjattu jollekin muulle taholle, vuodessa noin 100 kpl.
- Ohjattu päivystykseen jollain muulla ajoneuvolla, vuodessa 5 000 – 6 000 kpl.
- Ei tarvetta ensihoidolle, kuljetukselle tai päivystyskäynnille, noin 20 % kaikista tehtävistä, vaihdellen 12 000 – 13 000 kpl vuodessa.
- Potilas kieltäytyy tutkimuksesta, hoidosta, kuljetuksesta, vuodessa reilu 1 000 tapausta.
- Potilasta ei löydy, vuosittain noin 1 % tehtävistä (600 kpl).

Jos ensihoitajien tekemän tutkimuksen tai antaman hoidon perusteella vältetään päivystyskäynti, maksaa Kela korvauksen koodilla X8. Näitä Varhalla on vuosittain 4 000 – 5 000 kpl.

Päivystysten jatkokuljetusten osalta ei valitettavasti ollut tietoa saatavilla vastausta valmisteltaessa.

Varsinais-Suomen hyvinvointialue
Konsernipalvelut, talouspalvelut, talouspalvelukeskus

Riikka Kilpi
vt. talouspalvelupäällikkö